

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Předmět: Vlastivěda

Charakteristika předmětu Vlastivěda

Obsahové, časové a organizační vymezení

je realizována ve 4. ročníku – 1,5 hodiny týdně

v 5. ročníku – 2 hodiny týdně

- vlastivěda se realizuje ve vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět**
- vzdělávací oblast je rozdělena do 3 okruhů

1. Místo, kde žijeme

- rozvíjení vztahu k obci a chápání organizace života v obci, jejím okolí a ve společnosti
- citlivé rozvíjení vztahu k vlasti, probouzení národního cítění
- praktické poznávání místních, regionálních skutečností v dopravní situaci, kladení důrazu na dopravní výchovu

2. Lidé kolem nás

- vštěpování a upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi, protiprávní chování lidí
- seznámení se se základními lidskými právy a povinnostmi, seznamování s problémy ve společnosti i ve světě
- uvědomování si podstaty a významu tolerance, pomoci, solidarity, úcty, snášenlivosti a rovnoprávného postavení mužů a žen
- rozvíjení kladných vlastností občana demokratické společnosti

3. Lidé a čas

- orientace v časových údajích, sledování postupu událostí a utváření historie
- snaha o vyvolání individuálního zájmu vyhledávat, získávat zkoumat informace z historie a současnosti

Organizace – žáci pracují v učebně nebo v počítačové učebně, využívají multimediální pomůcky, využívá se všech forem práce a vhodných vyučovacích pomůcek

Ve výuce je využívána také metoda CLIL, tj. *content and language integrated learning*.

Průřezová témata – v tomto předmětu jsou realizována tato: MKV, VMEGS, VDO

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- učí se vyznačit v jednoduchém plánu obce své bydliště, školu, zakreslit cestu na určené místo
- učí se začleňovat svou obec do širších geografických souvislostí
- učí se užívat správnou terminologii a symboliku
- učí se využívat informace z různých zdrojů a prakticky je používat

Kompetence k řešení problémů

- zařazování metod, při kterých žáci sami vyhledávají informace, objevují, řeší, vyslovují závěry
- učí se pracovat s chybou
- umožňuje žákům samostatně si zvolit problematiku svého zájmu
- zadávání dlouhodobých úkolů s plánováním, organizováním činnosti, hledáním postupů a řešení

Kompetence komunikativní

- vytváří podmínky a příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků
- učí prezentovat výsledky osobní i své pracovní skupiny, obhájit názor a přijmout názor druhých, učí argumentaci
- učitel navozuje atmosféru bezpečné a přátelské komunikace

Kompetence sociální a personální

- učí vytvářet kritéria pro sebehodnocení a hodnocení kolektivu
- na příkladu modelových situací učí předcházení a řešení problematiky šikany, negativního chování skupiny či jednotlivce
- umožňuje propojit získané znalosti se životem (exkurze, vycházky, pozorování v přírodě)
- učitel navozuje atmosféru bezpečí a přátelské spolupráce v heterogenních pracovních skupinách

Kompetence občanská

- vytváří atmosféru tolerance a snášenlivosti lidských ras a vyznání
- vede k utváření národní hrdosti, seznamuje s významnými osobnostmi, kulturními a historickými památkami regionu
- učitel vede žáky k ochraně zdraví svého a svého okolí, předchází negativním jevům ohrožujícím zdraví a bezpečnost

Kompetence pracovní

- vede k plánování úkolů a postupů, zadává dlouhodobé úkoly
- vede k cílevědomé spolupráci s ostatními
- vyžaduje dokončení práce v určeném čase a kvalitní provedení
- učí využívat správné a bezpečné materiály, techniky, nástroje a vybavení, využívá moderní informační technologie
- učí se vyrábět soubory přírodnin, sbírky, plány, modely, pomůcky

Kompetence digitální

- využívá digitální zařízení, technologie, aplikace, služby při učení i v běžném životě
- dle konkrétní situace volí postupy, kterými vyhledává a kriticky posuzuje získaná data, informace a digitální obsah
- je schopen vytvořit a zpracovat digitální obsah
- s digitálními daty pracuje bezpečně, čímž předchází situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních
- využívá digitální technologie k zefektivnění a zkvalitnění své práce

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Předmět: Vlastivěda

Ročník: 4.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Určí světové strany v přírodě i podle mapy</p> <p>Vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách ČR</p> <p>Vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam</p> <p>Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam</p> <p>Určí a vysvětlí polohu svého pobytu vzhledem ke krajině a státu</p>	<p>Místo, kde žijeme okolní krajina</p> <ul style="list-style-type: none"> - zemský povrch a jeho tvary - orientační body a linie - světové strany <p>naše vlast</p> <ul style="list-style-type: none"> - domov, krajina, národ - základy státního zřízení a politického systému - státní správa a samospráva - státní symboly <p>regiony ČR</p> <ul style="list-style-type: none"> - Praha, Brno, oblasti ČR - povrch, vodstvo, rostlinstvo <p>mapy obecně zeměpisné a tematické</p> <ul style="list-style-type: none"> - obsah, legenda mapy 	<p>Vycházka, cvičení v přírodě</p> <p>VDO – občan, občanská společnost a stát</p>	

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Předmět: Vlastivěda

Ročník: 4.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Zná základní lidská práva a práva dítěte</p> <p>Dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)</p>	<p>Lidé kolem nás právo a spravedlnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní lidská práva - práva dítěte - práva a povinnosti žáků školy 		
<p>Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahu mezi ději a jevy</p> <p>Uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji</p> <p>Využívá dostupných pramenů informací jako zdrojů pro pochopení minulosti</p>	<p>Lidé a čas orientace v čase a časový řád</p> <ul style="list-style-type: none"> - čas jako specifická veličina - dějiny jako sled událostí, letopočet - kapitoly ze starších dějin <p>báje, mýty a pověsti</p> <ul style="list-style-type: none"> - minulost kraje a předků - domov, vlast, rodný kraj <p>současnost a minulost v našem životě</p> <ul style="list-style-type: none"> - proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby 	<p>M – jednotky času</p> <p>Vv – ilustrace k pověstem</p> <p>Čj – pověsti a báje</p>	

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Předmět: Vlastivěda

Ročník: 5.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Porovná způsob života a přírodu v naší vlasti a v jiných zemích</p> <p>Orientuje se podle map a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</p> <p>Rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map</p> <p>Vyhledává základní údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách ČR a Evropy</p>	<p>Místo, kde žijeme regiony ČR</p> <ul style="list-style-type: none"> - nad mapou ČR <p>Evropa a svět</p> <ul style="list-style-type: none"> - světadíly a oceány - evropské státy, EU, cestování <p>mapy obecně zeměpisné a tematické</p> <ul style="list-style-type: none"> - zobrazení na mapě, grafika 	<p>Čj – vypravování o cestování Čj – vypravování zážitků z prázdnin (sloh)</p> <p>VMEGS – objevujeme Evropu</p> <p>MKV – kulturní difference</p>	<p>Upevnění a prohloubení učiva 4. ročníku</p>
<p>Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat</p> <p>Orientuje se v základních formách vlastnictví</p> <p>Používá peníze v běžných situacích - cena nákupu, kontrola vrácených peněz, nemožnost realizace všech chtěných výdajů, důvody spoření si, půjčka a vrácení dluhu</p>	<p>Lidé kolem nás právo a spravedlnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy <p>vlastnictví</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy vlastnictví - hmotný a nehmotný - majetek, peníze 	<p>VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p>MKV – lidské vztahy</p>	

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Předmět: Vlastivěda

Ročník: 5.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahu mezi ději a jevy</p> <p>Využívá dostupných pramenů informací jako zdrojů pro pochopení minulosti</p> <p>Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik</p>	<p>Lidé a čas</p> <p>orientace v čase a časový řád</p> <ul style="list-style-type: none"> - dějiny jako sled událostí - měření dějinného času, kapitoly z novodobých dějin <p>regionální památky</p> <ul style="list-style-type: none"> - péče o památky - lidé a obory zkoumající minulost 	<p>MKV – etnický původ</p> <p>Čj – čtení a literatura</p> <p>Vv – památky, historické budovy</p>	

Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje
- orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany
- má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě
- uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí
- sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest
- pozná státní symboly České republiky
- uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy
- používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze

- porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz
- sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů
- rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách
- vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště